

COMMISSIE

Corporate Governance

JAARVERSLAG 2022

Woord vooraf

Hierbij vindt u het jaarverslag van de Commissie Corporate Governance ('Commissie') over 2022. Met dit jaarverslag maakt de Commissie de balans op van haar activiteiten van het afgelopen jaar.

Het jaar 2022 werd gekenmerkt door de publicatie van een toelichtende nota over de rol van onafhankelijke bestuurders, de toevoeging van twee nieuwe tools aan de ESG-toolkit en de bekendmaking van de eerste resultaten van een studie over "duurzame waardecreatie". De Commissie beantwoordde ook vragen die haar werden toegezonden.

De Commissie heeft ook de Belgische, Europese en internationale initiatieven inzake corporate governance op de voet gevolgd en in kaart gebracht wat hun impact is en kan zijn voor de beursgenoteerde ondernemingen.

Tot slot blijft de Commissie via haar website en socialmediakanalen (LinkedIn) communiceren met geïnteresseerden en belanghebbenden over haar werkzaamheden.

Wij wensen u veel leesplezier!

Activiteitenverslag van de Commissie

1. Studies over de Code 2020

(a) Vervolgstudie naar de naleving van de Code 2020

In 2021 voerden GUBERNA en het VBO een gezamenlijk onderzoek uit naar de naleving van de Belgische Corporate Governance Code ('Code'). In die studie werd de nadruk gelegd op mogelijke verbeteringen in de kwaliteit van de toelichtingen van ondernemingen die van de code afwijken, door toepassing van het 'comply or explain'-beginsel. De Commissie stuurde vervolgens individuele brieven naar de voorzitters van beursgenoteerde ondernemingen om hen bewust te maken van het belang van het geven van kwaliteitsvolle toelichtingen.

In 2022 werd een vervolgonderzoek uitgevoerd. De resultaten van die analyse werden niet gepubliceerd, maar kunnen als volgt worden samengevat:

- Het totaal aantal door ondernemingen verstrekte toelichtingen bleef tussen 2021 en 2022 stabiel (van 294 naar 297).
- De kwaliteit van de toelichtingen is toegenomen. Het percentage toelichtingen dat aan het hoogste kwaliteitsniveau voldoet, steeg van 32% in 2021 naar 41% in 2022.
- Het aantal afwijkingen waarvoor geen toelichting werd gegeven, daalde van 78 naar 32.

Er werden opnieuw bewustmakingsbrieven gestuurd naar de voorzitters van de ondernemingen waarvan de toelichtingen niet aan de kwaliteitseisen voldeden.

(b) Studie inzake duurzame waardecreatie

De Commissie Corporate Governance heeft GUBERNA de opdracht gegeven om een studie uit te voeren over duurzame waardecreatie, een kernbeginsel van de Code 2020.

Het doel van die studie is om te doorgronden hoe bedrijven, en in het bijzonder hun raden van bestuur, duurzame waardecreatie begrijpen en implementeren. De studie is gebaseerd op een literatuurstudie, interviews met leidinggevendenden van Belgische beursgenoteerde ondernemingen en een schriftelijke enquête.

De eerste resultaten van die studie werden in oktober 2022 bekendgemaakt op de door GUBERNA en het VBO georganiseerde Dag van de Beursgenoteerde Ondernemingen.

Het verslag van die studie wordt momenteel opgesteld en zal binnenkort tijdens een rondetafelgesprek worden besproken.

2. Toelichtingsnota's over de toepassing van de Code 2020

Het is een van de missies van de Commissie, om toelichtingsnota's op te stellen en te publiceren die de genoteerde bedrijven helpen de bepalingen van Code 2020 of andere regels rond corporate governance toe te passen.

Toelichtingsnota inzake onafhankelijke bestuurders

In deze [toelichtingsnota](#) focust de Commissie Corporate Governance op de rol van de onafhankelijke bestuurder. Onafhankelijke bestuurders hebben een aantal wettelijke verplichtingen, maar spelen ook een belangrijke rol in de beslissingen die cruciaal zijn voor de duurzaamheid van een onderneming, en zijn daarom een essentieel onderdeel van de beginselen van goed bestuur. Omdat zij niet met belangenconflicten worden geconfronteerd, versterken ze het vermogen van de raad om de belangen van de belanghebbenden steeds kritisch te analyseren en in evenwicht te brengen.

Omdat echte onafhankelijkheid zich niet beperkt tot het voldoen aan sommige formele criteria, vond de Commissie Corporate Governance het gepast om het begrip onafhankelijke bestuurder, de bijzondere gevallen waarin de onafhankelijke bestuurder een doorslaggevende rol speelt en het wenselijke gedrag in die situaties toe te lichten.

3. Handige instrumenten: verrijking van de ESG toolkit

De Commissie Corporate Governance ondersteunt verschillende initiatieven die tot doel hebben om de beursgenoteerde ondernemingen te helpen in de toepassing van hun corporate governance beleid.

In 2021 promootte de Commissie de [ESG-toolkit](#), die door de ESG-werkgroep* is opgesteld. De ESG-toolkit is een praktische en educatieve gids voor vennootschappen en hun raden van bestuur, om hen te helpen bij niet-financiële verslaglegging, vooruitlopend op toekomstige Europese wetgevingsinstrumenten. In 2022 werden zijn nieuwe tools toegevoegd:

- **Krachtlijnen van de regels over duurzame financiering (Mededeling FSMA)**
- **Richtlijnen voor de rol van de bedrijfsrevisor met betrekking tot duurzaamheidsinformatie (IBR)**

* De ESG-werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van Euronext, de Commissie Corporate Governance, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, VBO FEB, de financiële sector en de genoteerde ondernemingen.

4. Follow-up van nationale, Europese en internationale initiatieven inzake corporate governance

Een van de belangrijke activiteiten van de Commissie is om informatie in te winnen over de nationale, Europese en internationale gebruiken en ontwikkelingen op het gebied van corporate governance. Ze kunnen immers een invloed hebben op de Code en zijn implementatie in de praktijk. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste actualiteiten van het jaar 2022.

(a) Ontwikkelingen in België

FSMA - 20 projecten voor de toekomst

Ter gelegenheid van de jaarlijkse World Investor Week en de 20e verjaardag van de wet op het financieel toezicht lanceerde de FSMA [20 projecten voor de toekomst](#). Het gaat onder meer om voorstellen om de checks-and-balances en de integriteit van de raden van bestuur van beursgenoteerde ondernemingen te versterken:

- Versterking van de dialoog tussen onderneming en aandeelhouders over duurzaamheidskwesties;
- Verankering van de rol van onafhankelijke bestuurders;
- Invoering van een beroepsverbod voor veroordeelde bestuurders;
- Bepaling van een rol voor de aandeelhouders bij de overdracht van significante activa.

Eerste 'relationship agreements' op Belgisch niveau

Er zijn relationship agreements, zoals voorzien in de Code 2020, opgesteld tussen Proximus en bpost enerzijds en hun referentieaandeelhouder (de Belgische Staat) anderzijds. De inhoud van de overeenkomst is identiek voor beide ondernemingen. Ter herinnering, de relationship agreement is een overeenkomst gesloten tussen de raad van bestuur en de controlerende of belangrijke aandeelhouder, en die de wederzijdse betrekkingen tussen beide partijen regelt. Onder meer de communicatiekanalen en het recht op informatie van de publieke aandeelhouder worden duidelijk omschreven.

De relationship agreements van [bpost](#) en [Proximus](#) zijn gepubliceerd op de respectieve websites van de twee bedrijven.

(b) Europese initiatieven

Voorstel voor een richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid

Op 23 februari 2022 heeft de Europese Commissie een [voorstel voor een richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid](#) aangenomen. De kernelementen van die plicht zijn de identificatie, stopzetting, preventie, beperking en registratie van negatieve gevolgen voor de mensenrechten en het milieu in de activiteiten van de onderneming, haar dochterondernemingen en haar waardeketen. Bovendien zullen ondernemingen een plan moeten hebben om ervoor te zorgen dat hun strategie verenigbaar is met de beperking van de opwarming van de aarde tot 1,5°C, overeenkomstig het klimaatakkoord van Parijs. Ook voor bestuurders worden nieuwe verplichtingen gecreëerd.

Richtlijn inzake duurzaamheidsverslaglegging

Op 10 november 2022 is de [Corporate Sustainability Reporting Directive](#) (CSRD) officieel aangenomen door het Europees Parlement. De Raad heeft het voorstel op zijn beurt op 28 november goedgekeurd. Volgens deze nieuwe regels zullen alle grote bedrijven in de EU informatie openbaar moeten maken over het effect van hun activiteiten op mensen en de planeet en over alle duurzaamheidsrisico's waaraan zij blootstaan.

Richtlijn over genderevenwicht in de raden van bestuur

Op 22 november 2022 heeft het Europees Parlement formeel nieuwe [EU-wetgeving aangenomen over het genderevenwicht in raden van bestuur van bedrijven](#). Tegen 2026 moeten genoteerde ondernemingen 40% van het ondervertegenwoordigde geslacht hebben onder niet-uitvoerende bestuurders of 33% onder alle bestuurders.

(c) Buurlanden

Herziening van de Duitse Corporate Governance Code

De [Duitse Corporate Governance Code](#) werd gewijzigd om beginselen en aanbevelingen voor de inachtneming van ecologische en sociale duurzaamheid op te nemen in het bestuur van en het toezicht op beursgenoteerde ondernemingen. De geactualiseerde code bevat ook aanbevelingen voor de samenwerking binnen de raad van toezicht, met het directiecomité en met de externe auditors.

Herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code

In Nederland heeft de 'Monitoring Commissie Corporate Governance Code' haar [Corporate Governance Code](#) ook geactualiseerd. De nieuwe code besteedt bijzondere aandacht aan de integratie van duurzaamheid in de bedrijfsstrategie, aan de verwachtingen van stakeholders, aan diversiteit en inclusie, en aan nieuwe technologieën.

Herziening van de Franse Corporate Governance Code (AFEP/ MEDEF)

Ook Afep en Medef hebben een nieuwe versie van de Franse Corporate Governance Code voor beursgenoteerde ondernemingen ontwikkeld ([Code Afep-Medef](#)). Die versie bevat verschillende wijzigingen om de MVO-strategie, in het bijzonder met betrekking tot klimaatverandering, centraal te stellen in de taken van de raad van bestuur.

(d) Internationale ontwikkelingen

Herziening van de beginselen van corporate governance van de G20 en de OESO

De Corporate Governance Committee van de OESO werkt aan de [herziening van de beginselen van corporate governance van de G20 en de OESO](#). De herziening is in november 2021 van start gegaan en zal in 2023 worden afgerond. De algemene doelstelling van de herziening is om de beginselen te actualiseren in het licht van de recente ontwikkelingen op de kapitaalmarkten en in het beleid en de praktijken inzake corporate governance.

(e) Seven Chairs Group

In 2020 werd Thomas Leysen, voorzitter van de Belgische Commissie Corporate Governance, lid van de 'Seven Chairs Group', een groep van voorzitters van de bestuursorganen van de Corporate Governance Codes (hierna de 'Codes' genoemd) in Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Zweden, het Verenigd Koninkrijk en voortaan ook België.

Die groep fungeert als een informeel forum voor de dialoog over de rol van de codes in Europa. Ze komt bijeen om standpunten en ervaringen uit te wisselen over de ontwikkeling van de regelgeving en de marktpraktijken en streeft naar een gemeenschappelijk begrip van de voordelen van de codes en de voorwaarden voor een succesvolle werking ervan.

In de gemeenschappelijke verklaringen in 2016 en 2017 riepen de voorzitters op tot een versterking van de codes en tot een beter evenwicht tussen codes en regelgeving, zoals ook wordt erkend door de beginselen van de G20/OESO inzake corporate governance. In 2019 bogen de voorzitters zich over het concept van 'ESG'. In 2020 ging de jaarlijkse vergadering over de engagementen voor duurzaamheid in de corporate governance codes. Tot slot bespraken de voorzitters in 2021 diverse onderwerpen, zoals de naleving van codes inzake deugdelijk bestuur, ESG-kwesties, genderdiversiteit en de organisatie van algemene vergaderingen. In 2022 zijn er geen vergaderingen gehouden.

(f) Lid van het European Corporate Governance Codes Network

De Commissie sloot zich in augustus 2011 aan bij het European Corporate Governance Codes Network¹ (ECGCN). Dat informeel netwerk bestaat uit organisaties die de redactie en/of monitoring van de corporate governance codes op zich nemen binnen de Europese Unie. Op dit ogenblik zijn 26 landen van hoofdzakelijk de Europese Unie in dat netwerk vertegenwoordigd.

Het ECGCN is in de eerste plaats bedoeld om opinies, ervaringen en 'best practices' uit te wisselen met betrekking tot het deugdelijk bestuur van beursgenoteerde ondernemingen. Daarnaast deelt het ECGCN eveneens feitelijke informatie over de inhoud en de implementatie van de nationale corporate governance codes met de Europese autoriteiten en andere belanghebbenden.

Het ECGCN komt twee keer per jaar samen, vaak op hetzelfde ogenblik als de Europese Corporate Governance Conferenties die georganiseerd worden in het kader van het Europees voorzitterschap, en houdt regelmatig contact via e-mail.

Odile de Brosses, Directeur van de juridische diensten van L'Association française des entreprises privées (AFEP), treedt op als voorzitter van het netwerk.

België wordt vertegenwoordigd door Nicolas Coomans (Commissie Corporate Governance en GUBERNA) en Sébastien Denoiseux (Commissie Corporate Governance en VBO).

In 2022 kwam het ECGCN tweemaal samen via videoconferentie. De besprekingen gingen voornamelijk over het Europese voorstel inzake 'due diligence' en over de herziening van de corporate governance principes van de G20/OESO.

¹ <http://www.ecgcn.org>

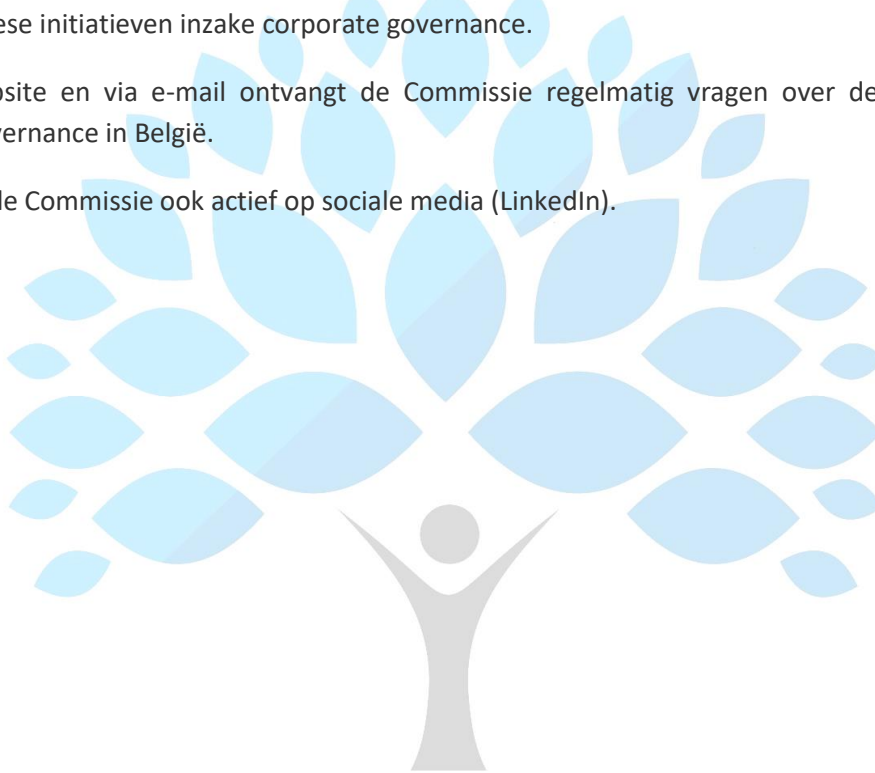
5. Communicatie

Door middel van de website wil de Commissie de beursgenoteerde ondernemingen en alle stakeholders inzake corporate governance op de hoogte houden van de werkzaamheden van de Commissie alsook van relevante (wettelijke) ontwikkelingen inzake deugdelijk bestuur voor beursgenoteerde ondernemingen.

De website bevat informatie over o.a. de Code 2020 en de samenstelling en werking van de Commissie. De website bevat eveneens toelichtingsnota's en handige instrumenten die de beursgenoteerde ondernemingen ondersteunen in de toepassing van hun corporategovernancebeleid. Die zullen waar nuttig/nodig geactualiseerd en/of bijgesteld worden. Daarnaast, en dat is vrij uniek, geeft de website ook een overzicht van de Belgische wetgeving inzake corporate governance, van de hangende Belgische wetsvoorstellen inzake corporate governance én van de Europese initiatieven inzake corporate governance.

Via haar website en via e-mail ontvangt de Commissie regelmatig vragen over de context van corporate governance in België.

Daarnaast is de Commissie ook actief op sociale media (LinkedIn).

Over de Code 2020 en de Commissie

1. De Belgische Corporate Governance Code 2020 ('Code 2020')

Op 9 mei 2019 publiceerde de Commissie Corporate Governance de derde editie van de Belgische Corporate Governance Code ('Code 2020').

De Code 2020 is opgebouwd rond tien principes, die als essentiële pijlers worden gezien van goede governance. Die principes werden verder uitgewerkt in een aantal bepalingen die aanbevelingen vormen voor de effectieve implementatie ervan. Alle beursgenoteerde vennootschappen worden geacht de principes te allen tijde toe te passen. Ze worden tevens geacht om alle bepalingen toe te passen, tenzij ze een afdoende reden geven voor het afwijken van een bepaling, rekening houdend met hun specifieke situatie.

De Code 2020 is van toepassing op vennootschappen naar Belgisch recht waarvan de aandelen verhandeld worden op een gereguleerde markt ('genoteerde vennootschappen') zoals gedefinieerd in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Op 17 mei 2019 werd het koninklijk besluit van 12 mei 2019 houdende aanduiding van de na te leven code inzake deugdelijk bestuur door genoteerde vennootschappen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Voortaan zijn Belgische genoteerde vennootschappen verplicht om de Belgische Corporate Governance Code 2020 aan te duiden als referentiecodel in de zin van artikel 3:6 § 2 4de lid van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

De Code 2020 is verplicht van toepassing op de boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2020 ('verplichte toepassing'). De vennootschappen konden er echter voor kiezen om de Code reeds toe te passen voor de verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2019 ('optionele toepassing'). In beide gevallen vervangt de Code de Code 2009.

2. De Commissie Corporate Governance

Op 22 januari 2004 werd de Commissie Corporate Governance geïnstalleerd. De Commissie werd opgericht op initiatief van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA), het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) en Euronext Brussels en had tot doel een unieke referentiecode voor de Belgische genoteerde ondernemingen uit te werken.

In mei 2007 nam de Commissie een duurzamere vorm aan en koos zij voor het statuut van een private stichting. Ook werd de Commissie uitgebreid om bepaalde stakeholders, zoals het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR), de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen (BVBV), op te nemen.

Het hoofddoel van de Commissie Corporate Governance bestaat erin om bij te dragen aan de ontwikkeling van corporate governance bij Belgische genoteerde vennootschappen. Zij doet dat door een regelmatige follow-up van de toepassing van de Belgische Corporate Governance Code te verzekeren, door ervoor te zorgen dat de bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code relevant blijven voor de genoteerde vennootschappen en regelmatig worden bijgewerkt op basis van de praktijk, van de wetgeving en van de internationale normen, en door adviezen te verstrekken of standpunten te formuleren over elk regelgevend kader of ander initiatief inzake corporate governance.

De Commissie wordt bijgestaan door een Permanente Werkgroep die wordt voorgezeten door de heer Arie Van Hoe. Nemen eveneens deel aan die werkgroep: Sandra Gobert, vertegenwoordigers van Euronext, het VBO en het IBR. Een vertegenwoordiger van de FSMA woont de vergaderingen van de werkgroep bij.

Daarnaast maakt de Commissie gebruik van ad-hocwerkgroepen rond specifieke thema's die uitgediept worden of waarover toelichtingsnota's worden ontwikkeld. Medewerkers van het VBO en GUBERNA zijn respectievelijk verantwoordelijk voor het administratief beheer en de wetenschappelijke werkzaamheden van de Commissie.

De Commissie vergadert doorgaans een viertal keer per jaar. In 2022 kwam ze vier keer samen (op 23 maart, 8 juni, 28 september en 23 november).

Samenstelling van de raad van bestuur

In de loop van 2022 beëindigde de heer Tom Meuleman zijn mandaat als bestuurder. Dat ontslag werd gevolgd door de benoeming van de heer Patrick Van Impe, nieuwe voorzitter van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en Managing Partner bij HLB Belgium.

Op 15 maart 2023 is de heer Thomas Leysen afgetreden als voorzitter van de raad van bestuur en heeft zijn mandaat als bestuurder ingeleverd. De heer Bart De Smet zit vanaf die datum de raad van bestuur voor.

De samenstelling van de raad van bestuur is op 31 december 2022 als volgt:

Voorzitter

Thomas Leysen

Leden

Benoît Bayenet, Harold Boël, Olivier Chapelle, Bart De Smet, Frank Donck, Sandra Gobert, Audrey Hanard, Aminata Kaké, Hilde Laga, Jean-Paul Servais, Vincent Van Dessel, Arie Van Hoe, Patrick Van Impe, Patrick Vermeulen.

De leden van de Commissie worden geselecteerd op basis van hun ervaring en deskundigheid inzake deugdelijk bestuur. Bij de samenstelling van de Commissie wordt eveneens gestreefd naar een voldoende representativiteit van de belangrijkste belanghebbenden inzake deugdelijk bestuur in België.